

N:o 29.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 26 April 1884.
— — — — Andra Kammaren den 26 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående virkesunderstöd för anläggning af jernväg från Luleå till norska gränsen.

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 34.)

Till Konungen.

Eders Kongl. Maj:t har i en den 16 November 1883 afgifven proposition (N:o 5) föreslagit Riksdagen att för sin del medgifva, dels att bolaget »The Northern of Europe Railway company limited» måtte berättigas att för första anläggningen af bansträckningen mellan trakten af Buddbyn i Öfver-Luleå fem mil från kusten af Bottniska viken till riksgränsen och för första uppsättningen af sådan för jernvägen behöflig rörlig materiel, som i anläggningsorten tillverkades, emot en afgift af tio öre för hvarje träd, afverka det antal dylika, som enligt af sakkunnig person granskadt materialförslag för ändamålet erfordrades, att till den del träden ej kunde uttagas från den för jernvägens framdragande af kronan upplåtna mark och i den mån virkestillgången å kronans invid banan belägna skogar funnes, utan men för framtida virkesafkastning, sådant medgifva, å nämnda skogar, efter Kongl. Domänstyrelsens anvisning och föreskrifter, af vederbörande jägmästare utstämplas, med förbindelse för bolaget ej mindre att bekosta virkets ut-

stämpling och den kontroll i öfrigt öfver afverkningsrättens begagnande, som Domänstyrelsen kunde finna erforderlig, än ock att på sin bekostnad vidtaga de åtgärder, som kunde af Domänstyrelsen påfordras till förekommande af eldfara för kronoskogarne så väl under byggnadsarbetets utförande som sedermera vid banans trafikerande;

dels ock att allt virke, som erfordrades till första uppsättning af stängsel och telegrafstolpar för jernvägen på den nyss angifna sträckningen, finge, i mån af behof, afgiftsfritt och utan föregången utstämpling afhämtas från de skogstrakter vid banan, som af jägmästaren anvisades.

Enligt hvad Riksdagen inhemtat, innehåller den under den 8 December 1882 af Eders Kongl. Maj:t meddelade koncessionen för ifrågavarande jernvägsföretag, bland annat, vidkommande en af koncessionsökandena gjord anhållan om koncession jemväl å en från hufvudbanan mellan riksgränsen och Luleå utgående bibana till Töre och denna bibanas fortsättning till Haparanda, att Eders Kongl. Maj:t funnit samma anhållan icke böra i vidsträcktare mån bifallas, än att Eders Kongl. Maj:t förklarar den koncessionerade hufvudbanans egare vara under en tid af femton år från koncessionens beviljande, om och när Eders Kongl. Maj:t funne tidpunkten för sådan banas byggande vara lämplig, berättigade att framför annan enskild person eller bolag, som icke erbjöde för statsverket förmånligare vilkor, erhålla koncession å ifrågavarande bibana med fortsättning till Haparanda.

I fråga om betydelsen af denna bestämmelse har Statsrådet och Chefen för Civildepartementet haft tillfälle att inom Riksdagen yttra sig, och har Departementschefen dervid, under återopande af koncessionens uttryckliga innehåll, erinrat, att rätten att bygga en bana från Luleå till Töre och Haparanda ingalunda vore ovillkorlig, utan tvärt om beroende på, *om* och *när* Eders Kongl. Maj:t funne tidpunkten för denna banas byggande lämplig, samt tillika framhållit, att det vore uppenbart, att Eders Kongl. Maj:t icke komme att fatta beslut i denna fråga, förr än Riksdagen fått tillfälle att på ett eller annat sätt yttra sig derom.

Då möjligheten af den nu ifrågavarande jernvägsanläggningens fortsättning från Luleå till finska gränsen synts Riksdagen innefatta det egentliga skälet till de betänkligheter, som beträffande detta jernvägsföretag uttalats, är det under förutsättning deraf att, såsom sålunda förklaradt blifvit, frågan om jernvägens fortsättning från Luleå till Haparanda varder underställd Riksdagens pröfning, som Riksdagen fattat sitt beslut i det nu föreliggande ärendet.

Enligt samma koncessions 5:te punkt skall arbetet å jernvägen

samtidigt bedrifvas från Ofoten och från Luleå sålunda, att ungefär lika stor sträcka årligen bygges från Luleå i riktning åt Gellivaara som från Ofoten österut. Firman Wilkinson & Jarvis har emellertid, på sätt Riksdagen inhemtat, i en till Eders Kongl. Maj:t ingifven ansökning i fråga om denna punkt begärt, att jernvägsbolaget icke skulle vara förbundet att hvarje år fullborda lika stora delar af jernvägen från begge sidorna. Ur svensk synpunkt måste det likväl vara af vigt, att det af Eders Kongl. Maj:t i den nådiga propositionen föreslagna medgifvandet ej lemnas under andra vilkor än sådana, som innefatta den största möjliga säkerhet därför, att jernvägsanläggningens utförande på det svenska området, och särskildt å sträckan från Luleå till Gellivaara, icke eftersättes, och Riksdagen har för den skull utgått från den förutsättningen att, om ock några förändringar i de vid koncessionens meddelande stadgade vilkor skulle finnas böra medgifvas, dessa i intet fall må kunna leda till ett långsammare bedrifvande af jernvägsarbetet å jernvägens östra del än å dess vestra.

Riksdagen har, lika med Eders Kongl. Maj:t, funnit ifrågavarande jernvägsanläggning vara af sådant gagn för staten, särskildt i dess egenskap af skogsegare, att giltiga skäl finnas till beviljande af det begärda virkesunderstödet.

Härvid har Riksdagen endast ansett några vilkor, utöfver de af Eders Kongl. Maj:t föreslagna, böra tilläggas, i syfte dels att förekomma afverkning af dyrbarare virkessorter än behofvet kräfver, dels att, så vidt möjligt, åstadkomma säkerhet därför att den visserligen jemförelsevis obetydliga uppoffring, som virkesunderstödet beviljande medför, leder till det afsedda ändamålet eller, i motsatt fall, varder statsverket behörigen godtgjord.

Riksdagen har alltså på det sätt bifallit Eders Kongl. Maj:ts ofvanberörda proposition:

att Riksdagen — under förutsättning att möjligen uppkommande fråga om förevarande jernvägs fortsättning till Haparanda eller annan ort i närheten af finska gränsen varder underställd Riksdagens pröfning, samt att några sådana ändringar i koncessionen af den 8 December 1882 ej medgifvas, genom hvilka säkerheten för jernvägsanläggningens utförande, särskildt å sträckan mellan Gellivaara och ändpunkten Luleå, blefve i någon mån förminskad — för sin del medgifvit,

dels att bolaget »The Northern of Europe Railway company limited» må berättigas att för första anläggningen af bansträckningen mellan trakten af Buddbyn i Öfver-Luleå fem mil från kusten af Bottniska viken till riksgränsen och för första uppsättningen af sådan för jernvägen behöflig rörlig materiel, som i anläggningsorten tillverkas, emot

en afgift af tio öre för hvarje träd, afverka det antal dylika, som enligt af sakkunnig person granskadt materialförslag för ändamålet erfordras, att till den del träden ej kunna uttagas från den för jernvägens framdragande af kronan upplåtta mark och i den mån virkestillgången å kronans invid banan belägna skogar finnes, utan men för framtida virkesafkastning, sådant medgifva, å nämnda skogar, efter Kongl. Domänstyrelsens anvisning och föreskrifter, af vederbörande jägmästare utstämplas, med förbindelse för bolaget ej mindre att bekosta virkets utstämpling och den kontroll i öfrigt öfver afverkningsrättens begagnande, som Domänstyrelsen kan finna erforderlig, än ock att på sin bekostnad vidtaga de åtgärder, som kunna af Domänstyrelsen påfordras till förekommande af eldfara för kronoskogarne så väl under byggnadsarbetets utförande som sedermera vid banans trafikerande;

dels ock att allt virke, som erfordras till första uppsättning af stängsel och telegrafstolpar för jernvägen på den nyss angifna sträckningen, må, i mån af behof, afgiftsfritt och utan föregången utstämpling afhemtas från de skogstrakter vid banan, som af jägmästaren anvisas;

dock under vilkor:

a) att utstämplingen skall ske med hänsyn till den virkessort som erfordras, så att ej större dimensioner utstämplas än ändamålet kräfver och lämpligen ske kan;

b) att bolaget förbinder sig att, om någon af jernvägsanläggningens särskilda sektioner mellan Luleå och Gellivaara, mellan Gellivaara och Luossavaara och mellan Luossavaara och riksgränsen mot Norge ej behörigen fullbordas, genast till statsverket erlägga skilnaden mellan den här ofvan omförmälda afgift af tio öre för hvarje träd och det pris som i orten är gällande, likväl med iakttagande deraf att priset för de träd, hvilka, på grund af Kongl. Maj:ts lemnade medgifvande, under innevarande vinter afverkats eller komma att afverkas, dervid ej må sättas högre än 86 öre, samt att skyldigheten till prisskilnadens erläggande åligger bolaget med hänsyn ej till jernvägsanläggningen Luleå—riksgränsen i dess helhet, utan till hvarje särskild, här ofvan angifven sektion, så att, då hvarje sådan sektion fullbordats, skyldigheten att för de träd, som derå användts, erlägga prisskilnad upphör, ehvad de öfriga sektionerna fullbordas eller icke; samt

c) att bolaget skall för fullgörande af sin i nästföregående moment b) omförmälda förbindelse, innan träden få fällas, ställa säkerhet i penningar eller värdepapper, särskildt för hvardera af ofvan angifna sektioner, motsvarande fulla värdet enligt i orten högst gäl-

lande pris af det virke, som beräknats komma att å sektionen åtgå; börande denna säkerhet af Kongl. Maj:t pröfvas och i Statskontoret deponeras, samt bolaget ega rätt att, efter sektionens fullbordande, återfå hvad såsom säkerhet för afverkningen å samma sektion deponerats.

Med undersåtlig vördnad:

Stockholm den 26 April 1884.
